

МОНГОЛ УЛС
НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА

Наадамчдын зам 1200, Арцатын ам,
23 дугаар хороо, Хан-Уул дүүрэг,
Улаанбаатар хот, 17100
Утас: (976-11) 32 39 77, 32 71 99
Цахим хуудас: www.ulaanbaatar.mn

2025.11.20 № 01/7566
танай _____-ны № _____-т

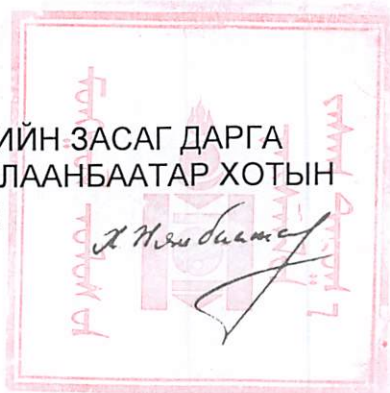
Тогтоолын төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.1 дэх хэсэг, Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.4 дэх заалтыг тус тус үндэслэн “Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргахыг дэмжих тухай” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төслийг боловсруулан үүгээр өргөн мэдүүлж байна.

Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлэн, шийдвэрлэж өгнө үү.

Хавсралт 16 хуудастай.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА
БӨГӨӨД УЛААНБААТАР ХОТЫН
ЗАХИРАГЧ

Х.НЯМБААТАР

1725113086

۱۳۹۷/۱۲/۲۵
 ۱۳۹۷/۱۲/۲۵
 ۱۳۹۷/۱۲/۲۵

تکلیفیں ہر ایک سے ہر ایک میں ہیں حکم ہر
 حکم میں ہر حکم میں ہے .. وہیں ہے

مصطفیٰ ص مہر ص کر ص یوسف ص حسن

[illegible][illegible]

سورہ صافات ﴿١﴾ ﴿٢﴾ ﴿٣﴾ ﴿٤﴾ ﴿٥﴾ ﴿٦﴾ ﴿٧﴾ ﴿٨﴾ ﴿٩﴾ ﴿١٠﴾ ﴿١١﴾ ﴿١٢﴾ ﴿١٣﴾ ﴿١٤﴾ ﴿١٥﴾ ﴿١٦﴾ ﴿١٧﴾ ﴿١٨﴾ ﴿١٩﴾ ﴿٢٠﴾ ﴿٢١﴾ ﴿٢٢﴾ ﴿٢٣﴾ ﴿٢٤﴾ ﴿٢٥﴾ ﴿٢٦﴾ ﴿٢٧﴾ ﴿٢٨﴾ ﴿٢٩﴾ ﴿٣٠﴾ ﴿٣١﴾ ﴿٣٢﴾ ﴿٣٣﴾ ﴿٣٤﴾ ﴿٣٥﴾ ﴿٣٦﴾ ﴿٣٧﴾ ﴿٣٨﴾ ﴿٣٩﴾ ﴿٤٠﴾ ﴿٤١﴾ ﴿٤٢﴾ ﴿٤٣﴾ ﴿٤٤﴾ ﴿٤٥﴾ ﴿٤٦﴾ ﴿٤٧﴾ ﴿٤٨﴾ ﴿٤٩﴾ ﴿٥٠﴾ ﴿٥١﴾ ﴿٥٢﴾ ﴿٥٣﴾ ﴿٥٤﴾ ﴿٥٥﴾ ﴿٥٦﴾ ﴿٥٧﴾ ﴿٥٨﴾ ﴿٥٩﴾ ﴿٦٠﴾ ﴿٦١﴾ ﴿٦٢﴾ ﴿٦٣﴾ ﴿٦٤﴾ ﴿٦٥﴾ ﴿٦٦﴾ ﴿٦٧﴾ ﴿٦٨﴾ ﴿٦٩﴾ ﴿٧٠﴾ ﴿٧١﴾ ﴿٧٢﴾ ﴿٧٣﴾ ﴿٧٤﴾ ﴿٧٥﴾ ﴿٧٦﴾ ﴿٧٧﴾ ﴿٧٨﴾ ﴿٧٩﴾ ﴿٨٠﴾ ﴿٨١﴾ ﴿٨٢﴾ ﴿٨٣﴾ ﴿٨٤﴾ ﴿٨٥﴾ ﴿٨٦﴾ ﴿٨٧﴾ ﴿٨٨﴾ ﴿٨٩﴾ ﴿٩٠﴾ ﴿٩١﴾ ﴿٩٢﴾ ﴿٩٣﴾ ﴿٩٤﴾ ﴿٩٥﴾ ﴿٩٦﴾ ﴿٩٧﴾ ﴿٩٨﴾ ﴿٩٩﴾ ﴿١٠٠﴾

تخلیج من سرسہ صحنہ (۱) وکرم
بہشتیوشمن وکرم لکھن

ХЯНАЛТЫН ДАГАЛДАХ ХУУДАС

Олгосон:

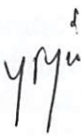
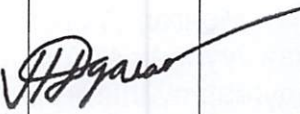
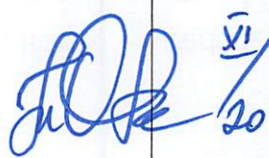
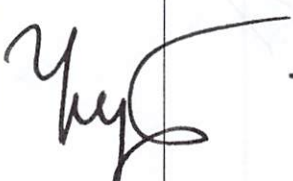
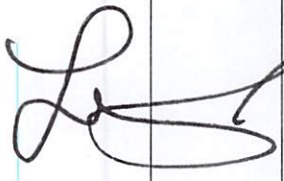
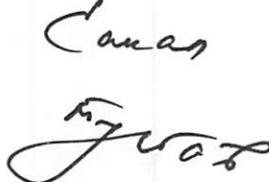
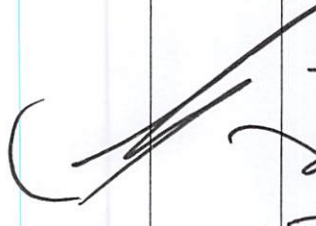
2025 оны 11 дүгээр сарын 20

Дугаар 2231

Төслийн нэр: **Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргахыг дэмжих тухай**

Боловсруулсан байгууллага, ажилтны албан тушаал, эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, албан тушаал: **Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын дарга Л.Эрдэнэбадрах**

Дотоод өрийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Я.Оюунсүрэн

№	Санал өгөх газар, хэлтэс	Сонирхлын зөрчилтэй эсэх	Санал*	Гарын үсэг	Он, сар, өдөр	
					Хүлээн авсан	Хүлээлгэж өгсөн
1	Нийслэлийн Засаг даргын эдийн засгийн хөгжил, дэд бүтцийн асуудал хариуцсан нэгдүгээр орлогч Т.Даваадалай		—			11/20
2	Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Т.Оюунчимэг		—		11/20	11/20
3	Төрийн захиргааны удирдлагын газрын дарга Ү.Ганболд		—		11/20	11/20
4	Хууль тогтоомж, гэрээ эрх зүйн газрын дарга М.Үнэнбат		Санал 		11/20	11/20

Тайлбар: Сонирхлын зөрчилтэй эсэх гэсэн хэсэгт "Тийм" гэсэн тэмдэглэгээ хийсэн албан тушаалтан захирамжийн төсөлд санал өгөх үүргээ гүйцэтгэхээс татгалзана.

Хэрэв ашиг сонирхлын зөрчилтэйгөө мэдүүлээгүй, эсхүл Засаг даргыг шийдвэр гаргахад нь хуульд нийцсэн, бодит баримт нотолгоонд тулгуурласан, үндэслэл бүхий үнэн зөв мэдээлэл, мэргэшлийн зөвлөгөөгөөр хангаж ажиллаагүй бол Төрийн албаны тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

Хяналтын дагалдах хуудас нь захиргааны актын төслийн хамт хүчинтэй.

Санамж: Төсөл боловсруулагч нь "Захирамжлалын баримт бичиг гаргах ажиллагааны журам"-ын 4.11-д заасны дагуу саналыг эрх бүхий албан тушаалтнуудаас ажлын 10 хоногт багтаан авч дуусгана. Эрх бүхий албан тушаалтан бүр журмын 4.8-д заасан хугацааг баримтлан баримт бичгийн төсөлд санал өгнө.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ЗӨВЛӨЛИЙН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛ

2025 оны 11 сарын 20 өдөр

Дугаар 19

Улаанбаатар хот

САНХҮҮ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ГАЗАРТ

Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн 2025 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 19 дүгээр хуралдааны тэмдэглэлд:

“16.ХЭЛЭЛЦСЭН нь:

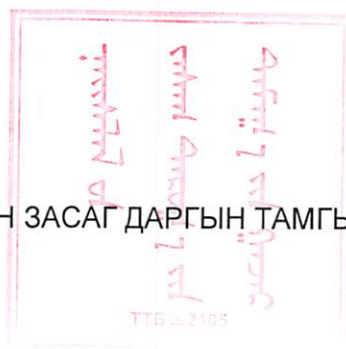
“Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргахыг дэмжих тухай” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төслийн талаар

“Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргахыг дэмжих тухай” тогтоолын төслийг Нийслэлийн Засаг даргын эдийн засгийн хөгжил, дэд бүтцийн асуудал хариуцсан нэгдүгээр орлогч Т.Даваадалай танилцуулав.

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь:

Нийслэл хотод хэрэгжүүлэх шаардлагатай төсөл, арга хэмжээг санхүүжүүлэх зорилгоор 2026 онд 275.0 тэрбум төгрөгийн дотоод үнэт цаас гаргахыг дэмжих тогтоолын төслийг Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд өргөн мэдүүлж, хэлэлцүүлэхийг Нийслэлийн Засаг даргын эдийн засгийн хөгжил, дэд бүтцийн асуудал хариуцсан нэгдүгээр орлогч (Т.Даваадалай)-д үүрэг болгов.” гэжээ.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР

1725270795

**НИЙСЛЭЛИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРЛЫН ТОГТООЛ**

2025 оны сарын өдөр

Дугаар

Улаанбаатар хот

Нийслэлийн дотоод үнэт цаас
гаргахыг дэмжих тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6 дахь заалт, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 13 дугаар зүйл, Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2 дахь заалт, 28¹ дүгээр зүйлийн 28^{1.6} дахь заалтыг тус тус үндэслэн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, “Алсын хараа-2050”, болон нийслэлийн дунд хугацааны бодлогын баримт бичгүүдэд заасан төсөл арга хэмжээнүүдийг санхүүжүүлэх зорилгоор 2026 онд 275.0 тэрбум төгрөгийн Нийслэлийн үнэт цаасыг дотоодын зах зээлд гаргаж арилжаалахыг дэмжсүгэй.

2. Нийслэлийн дотоод үнэт цаасаар арилжсан мөнгөн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналыг холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын дүгнэлтэд үндэслэн, Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулж, зөвшөөрлийн хамт Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд эргэн танилцуулж, батлуулахыг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч (Х.Нямбаатар)-д даалгасугай.

3. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Эдийн засаг, төсөв, хөрөнгө оруулалтын хороо (Ж.Сандагсүрэн)-д даалгасугай.

ДАРГА

А.БАЯР

ТАНИЛЦУУЛГА

Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргах
Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн
Хурлын тогтоолын төслийн талаар

Нэг.Тогтоолын төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6 дахь заалт^у "хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төслийн саналыг хэлэлцэх, үнэт цаас гаргах асуудлыг аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал шийдвэрлэх", 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг^б "Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал хэлэлцсэн асуудлаар тогтоол гаргах бөгөөд түүнийг тухайн Хурлын хуралдаанд оролцсон төлөөлөгчдийн, баг, хорооны Хурлын хуралдаанд оролцсон иргэдийн олонхын саналаар батална", Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 13 дугаар зүйл^д Нийслэлийн үнэт цаас: 13.1 дэх хэсэг "Нийслэл хуульд заасан нөхцөл, журмын дагуу үнэт цаас гаргаж болно", 13.2 дахь хэсэг "Нийслэлийн үнэт цаас гаргах асуудлыг Өрийн удирдлагын тухай хууль болон холбогдох бусад хуулиар зохицуулна", Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2 дахь заалт^у "Орон нутгийн хэмжээнд зээллэгийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналыг Засаг даргын өргөн мэдүүлснээр хэлэлцэн батлах", 28¹ дүгээр зүйлийн 28¹.6.5 дахь заалт^у "Аймаг, нийслэл үнэт цаас гаргах: 28¹.6.5 дахь заалт^у иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас аймаг, нийслэлийн үнэт цаас гаргах тухай Засаг даргын саналыг дэмжсэн байх"-ыг тус тус үндэслэл Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төслийг боловсруулсан.

1.2.Практик шаардлага

Засгийн газрын 2018 оны 62 дугаар тогтоолоор Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа ТЭЦ-II, ТЭЦ-III, ТЭЦ-IV дулааны цахилгаан станц, Амгалан, Сэлбэ, Налайх дулааны станцаас бусад иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглож, сайжруулсан шахмал түлш, мидлинг (эрчим хүчний баяжуулсан нүүрс) хэрэглэхийг зөвшөөрсөн.

Монгол Улсын эрчим хүчний гол эх үүсвэрүүд нь нүүрсээр ажилладаг дулааны цахилгаан станцууд бөгөөд нийт үйлдвэрлэлийн 90 гаруй хувийг эзэлж байна. Гэвч эдгээр станцуудын дийлэнх нь хуучирсан, ашиглалтын хугацаа дуусах дөхсөн тул шинэчлэл хийх шаардлагатай. Энэ нөхцөл байдал нь шинэ дэвшилтэт технологи бүхий цахилгаан станцуудыг ашиглалтад оруулах шаардлагыг улам бүр нэмэгдүүлж байна.

Иймээс Дулааны тавдугаар цахилгаан станц (ДЦС-5)-ын төсөл нь Улаанбаатар хотын цахилгаан, дулааны хангамжийг сайжруулж, өсөн нэмэгдэж буй эрчим хүчний хэрэгцээг хангах, агаарын бохирдлыг бууруулахад хувь нэмэр оруулахын зэрэгцээ эрчим хүчний хараат байдлыг багасгаж, үндэсний эрчим хүчний системийн найдвартай ажиллагааг хангах, эрчим хүчний салбарт шинэ, өндөр бүтээмжтэй технологи нэвтрүүлэхэд чухал үүрэг гүйцэтгэх юм.

Дулааны тавдугаар цахилгаан станц төслийн нийт хөрөнгө оруулалт 658,5 сая ам.доллар байх бөгөөд энэ нь Монгол Улсын нийт хөрөнгө оруулалтын 5 хувийг бүрдүүлэх томоохон төсөлд тооцогдож байна. Нийт хөрөнгө оруулалтын 80 хувь нь хувийн хэвшлийн түншлэгчийн хөрөнгө оруулалт, 20 хувь нь Нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалт бөгөөд нийслэл хариуцах хөрөнгө 131.7 сая ам.доллар байна.

Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 01 дүгээр сарын 27-

ны өдрийн 25/01 дүгээр тогтоолоор “ТЭЦ-5” төслийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэхээр шийдвэрлэж, мөн оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн 25/22 дугаар тогтоолоор “Дулааны тавдугаар цахилгаан станц” орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газрыг байгуулж, дүрмийг баталсан.

Улмаар “Дулааны тавдугаар цахилгаан станц (ДЦС-5)” төслийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэхээр сонгон шалгаруулалтыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулж хувийн хэвшлийн түншлэгчээр “Митайм Интернэйшнл” ХХК шалгарч гэрээ байгуулсан.

Иймд тус төслийн нийслэлийн хариуцах хөрөнгийг үнэт цаас гаргах замаар шийдвэрлэхээр судалж байна.

Хоёр.Тогтоолын төслийн бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

“Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргахыг дэмжих тухай” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төсөл нь 3 заалттай.

Тогтоолын төслийн 1 дэх заалтаар Нийслэлийн 2026 онд 275.0 тэрбум төгрөгийн үнэт цаасыг дотоодын зах зээлд гаргаж арилжаалахыг дэмжих.

2 дахь заалтад Нийслэлийн дотоод үнэт цаасаар арилжсан мөнгөн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналыг холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн Төрийн захиргааны төв байгууллагын дүгнэлтэд үндэслэн, Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулж, зөвшөөрлийн хамт Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч Х.Нямбаатарт даалгах.

3 дахь заалтад Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг даалгах тухай тусгалаа.

Гурав.Тогтоолын төсөл батлагдсаны дараа үүсч болох нийгэм, эдийн засгийн үр дагавар

Тогтоолын төсөл батлагдсанаар төсвийн дутагдаж байгаа эх үүсвэрийг нөхөж шаардлагатай төсөл хөтөлбөрүүдийг санхүүжүүлэх боломжтой болно.

Мөн тус төсөл хэрэгжсэнээр Улаанбаатар хотын эрчим хүчний хангамжийг бие даасан эх үүсвэрээр тогтвортой хангаж, дотоодын үйлдвэрлэлийн өсөлтөд эерэг нөлөө үзүүлэх, төслийн барилга угсралтын явцад 1600 ажлын байр шууд бий болж, ашиглалтад орсноор 369 байнгын ажлын байр бий болж, улс орны эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг хангахад хувь нэмэр оруулна.

Ингэснээр улсын хэмжээнд ажил эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, иргэдийн орлогыг өсгөхөд бодитой хувь нэмэр оруулна.

Мөн эрчим хүчний дотоод үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлснээр ОХУ-аас импортолж буй эрчим хүчний хэмжээг бууруулах, улмаар валютын гадагшлах урсгалыг багасгах боломжтой. Төслийн хэрэгжилтийн хугацаанд улсын төсөвт 2,560.1 тэрбум төгрөгийн татвар, төлбөр, хураамж төвлөрөхөөр тооцоо гарсан.

Дөрөв.Тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, цаашид холбогдуулан боловсруулах баримт бичгийн санал

“Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргахыг дэмжих тухай” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль, Өрийн удирдлагын тухай хууль, Монгол улсын 2026 оны төсвийн тухай хууль болон холбогдох бусад тогтоол шийдвэрт нийцэж байгаа болно.

Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргах урьдчилсан тооцоо:

Монгол банкны 2025 оны 3 дугаар улирлын байдлаар Монгол Улсын иргэдийн хугацаатай хадгаламжийн хэмжээ 15.2 их наяд төгрөгт хүрсэн ба хадгаламжийн хүү жилийн 12.5%-14%-тай байна.

Монголбанк 2024 оны 3 дугаар сард бодлогын хүүг 12% болгон нэмэгдүүлсэн

нь хадгаламжийн хүүгийн өсөлтөд нөлөөлсөн.

Эндээс харахад Улаанбаатар хотын 275.0 тэрбум төгрөгийн бонд нь нийт иргэдийн хадгаламжийн 1.8%-тай тэнцэж байгаа бөгөөд бондын хүүг 12%-аас өндөр барих шаардлагатай байна.

Бондын хүү тогтоох үндэслэл:

Улаанбаатар хот нь 2024 онд нийт 2.5 их наяд төгрөгийн бонд гаргасан. Нийслэлийн үнэт цаасны нэрлэсэн үлдэгдэл 2026 онд 2.4 их наяд төгрөг байна.

Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2026-2028 оны стратегийн баримт бичигт Нийслэлийн үнэт цаасны нэрлэсэн үлдэгдлийн орлогод эзлэх хувийг 2026 онд 70% байхаар зааснаар 2026 оны өрийн хязгаарт багтах дүн 675.7 тэрбум төгрөг болж байна.

НИЙСЛЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨЛБӨРИЙН ТӨСӨӨЛӨЛ

№		/тэрбум төгрөг/						
		2024 он	2025 он	2026 он	2027 он	2028 он	2029 он	2030 он
1	Нийслэлийн төсвийн нийт орлого	3,043.1	4,264.6	4,383.0	4,531.0	4,601.6	5,009.9	5,460.2
2	Нийслэлийн үнэт цаас	2,508.4	2,508.4	2,392.4	2,232.7	74.6	0.0	
3	Эргэн төлөлт	171.7	392.8	508.8	2,471.4	199.5	196.6	103.1
3.1	Үнэт цаасны үндсэн төлбөр		116.0	159.7	2,158.1	74.6	74.6	
3.2	Үнэт цаасны хүүгийн төлбөр	33.4	188.7	225.0	200.2	9.2	3.9	
3.3	Дамжуулан зээлийн үндсэн төлбөр	107.7	53.4	73.9	76.1	79.4	73.0	84.0
3.4	Дамжуулан зээлийн хүүгийн төлбөр	27.2	18.6	26.4	13.2	12.6	21.4	19.1
3.5	Өрийн үйлчилгээний төлбөр	3.4	16.1	23.8	23.8	23.7	23.7	
ЗГ-ын өрийн удирдлагын 2026-2028 оны стратегийн баримт бичгийн шалгуур								
1	Нийслэлийн Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн	59,488.9	64,248.0	69,387.8	74,938.8	80,933.9	87,408.6	94,401.3
2	Аймаг, нийслэлийн гаргасан үнэт цаасны нэрлэсэн үлдэгдэл тухайн жилийн төсвийн орлогод эзлэх хувь	75.7%	75.2%	70%	60%	50%	50%	50%
3	Нийслэлийн үнэт цаасны орлогод эзлэх хувь	82.4	58.8	54.6	49.3	1.6	0.0	-
Өрийн хязгаарт багтах хөрөнгө			698.6	675.7	485.9	2,226.2	2,505.0	2,730.1

Арилжааны банкнуудын иргэдийн зээлийн хүүгийн дундаж жилийн 17.5% орчим, аж ахуйн нэгжүүдийн зээлийн хүүгийн дундаж 16.2% орчим байна.

Иймд нийслэлийн дотоод үнэт цаасыг Монгол банкны бодлогын хүү, иргэдийн хугацаатай хадгаламжийн хүүгээс 1-2 нэгжээр өндөр буюу 13-15%-аар тогтоох саналтай байна.

Санал болгож буй бондын нөхцөл:

Бондын нөхцөл	Тайлбар
Дүн: 275.0 тэрбум төгрөг	Төсөл, арга хэмжээ
Жилийн хүү: 13-15%	Өмнөх бондын хүү 12-14% Төгрөгийн хадгаламжийн хүү дундаж 13.3 % Монгол банкны бодлогын хүү 12%
Хүү төлөх давтамж: Хагас жилээр	Зах зээл дэх бондуудын нийтлэг нөхцөл- Хотын өмнөх бондтой ижил
Хугацаа: 3 жил	Өмнөх бондтой ижил

Цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүд

Өрийн удирдлагын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, журмын дагуу дотоод үнэт цаас гаргах үйл ажиллагаа хийгдэнэ.

1. Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргах саналыг НИТХ-аар хэлэлцүүлэн дэмжсэн шийдвэр гаргуулах;
2. НИТХ-ын дэмжсэн саналыг үндэслэн санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хянан дотоод өрийн таазанд нийцсэн дүгнэлт гаргах;
3. Дүгнэлтийг үндэслэн Засгийн газар үнэт цаас гаргах зөвшөөрөл олгох;
4. Засгийн газрын зөвшөөрлийг үндэслэн дотоод үнэт цаас гаргах саналыг НИТХ-аар хэлэлцүүлж батлуулах;
5. Батлагдсан шийдвэр гарсан тохиолдолд Санхүүгийн зохицуулах хороонд дотоод үнэт цаасыг бүртгүүлэх;
6. Монголын Хөрөнгийн биржид цан цохиж дотоод үнэт цаас олон нийтэд санал болгох зэрэг үе шаттай алхмууд хийгдэнэ.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСАГ ЗАХИРГАА, НУТАГ ДЭВСГЭРИЙН НЭГЖ, ТҮҮНИЙ УДИРДЛАГЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ

15 дугаар зүйл. Нэгжийн эдийн засгийн үндсийг бүрдүүлэх төр, орон нутгийн үүрэг

15.1.6 хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төслийн саналыг хэлэлцэх, үнэт цаас гаргах асуудлыг аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал шийдвэрлэх.

47 дугаар зүйл. Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд асуудал оруулах эрх

47.1 дэх хэсэг. Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хороо, төлөөлөгч, тухайн нэгжийн Засаг дарга асуудал санаачлан Хуралд хэлэлцүүлэхээр оруулах эрхтэй.

48 дугаар зүйл. Хурлын шийдвэр

48.1.Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал хэлэлцсэн асуудлаар тогтоол гаргах бөгөөд түүнийг тухайн Хурлын хуралдаанд оролцсон төлөөлөгчдийн, баг, хорооны Хурлын хуралдаанд оролцсон иргэдийн олонхын саналаар батална.

МОНГОЛ УЛСЫН НИЙСЛЭЛ УЛААНБААТАР ХОТЫН ЭРХ ЗҮЙН БАЙДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ

13 дугаар зүйл. Нийслэлийн үнэт цаас

13.1.Нийслэл хуульд заасан нөхцөл, журмын дагуу үнэт цаас гаргаж болно.

13.2.Нийслэлийн үнэт цаас гаргах асуудлыг Өрийн удирдлагын тухай хууль болон холбогдох бусад хуулиар зохицуулна.

ӨРИЙН УДИРДЛАГЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ

10 дугаар зүйл. Аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргын бүрэн эрх

10.1.Аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал өрийн удирдлагын талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

10.1.2.орон нутгийн хэмжээнд зээллэгийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналыг Засаг даргын өргөн мэдүүлснээр хэлэлцэн батлах;

10.1.4 дэх заалт. Орон нутгийн өр үүсгэх Засаг даргын саналыг хэлэлцэх, Засгийн газрын зөвшөөрөлд үндэслэн орон нутгийн зээллэг хийх шийдвэр гаргах;

28¹ дүгээр зүйл. Аймаг, нийслэл үнэт цаас гаргах

28¹.6.Аймаг, нийслэлийн үнэт цаас гаргахад энэ хуулийн 19.1-д заасныг удирдлага болгох бөгөөд дараах шаардлагыг бүрэн хангасан байна:

28¹.6.5.иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас аймаг, нийслэлийн үнэт цаас гаргах тухай Засаг даргын саналыг дэмжсэн байх;

НИЙСЛЭЛИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2025 оны сарын өдөр

Дугаар

Улаанбаатар хот

Нийслэлийн дотоод үнэт цаас
гаргахыг дэмжих тухай*Дарг Заал*

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 13 дугаар зүйл, Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2, 28¹ дүгээр зүйлийн 28¹.6.5-д заасныг тус тус үндэслэн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь

*Дарг Заал**Дарг Заал*

1.Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, "Алсын хараа-2050" болон нийслэлийн дунд хугацааны бодлогын баримт бичгүүдэд ~~тусгай~~ төсөл арга хэмжээнүүдийг санхүүжүүлэх зорилгоор 2026 онд ~~гаргах~~ 275.0 тэрбум төгрөгийн Нийслэлийн үнэт цаасыг дотоодын зах зээлд гаргаж арилжаалахыг дэмжсүгэй.

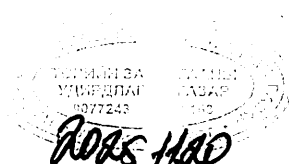
Заасны

2.Нийслэлийн дотоод үнэт цаасаар арилжсан мөнгөн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналыг холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн Өрийн захиргааны төв байгууллагын дүгнэлтэд үндэслэн, Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулж, зөвшөөрлийн хамт Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд эргэн танилцуулж, батлуулахыг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч (Х.Нямбаатар)-д даалгасугай.

3.Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Эдийн засаг, төсөв, хөрөнгө оруулалтын хороо (Ж.Сандагсүрэн)-д даалгасугай.

ДАРГА

А.БАЯР

**НИЙСЛЭЛИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРЛЫН ТОГТООЛ**

2025 оны сарын өдөр

Дугаар

Улаанбаатар хот

**Нийслэлийн дотоод үнэт цаас
гаргахыг дэмжих тухай**

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6 дахь заалт, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 13 дугаар зүйл, Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2 дахь заалт, 28¹ дүгээр зүйлийн 28^{1.6} дахь заалтыг тус тус үндэслэн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, “Алсын хараа-2050”, болон нийслэлийн дунд хугацааны бодлогын баримт бичгүүдэд заасан төсөл арга хэмжээнүүдийг санхүүжүүлэх зорилгоор 2026 онд 275.0 тэрбум төгрөгийн Нийслэлийн үнэт цаасыг дотоодын зах зээлд гаргаж арилжаалахыг дэмжсүгэй.

2. Нийслэлийн дотоод үнэт цаасаар арилжсан мөнгөн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналыг холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын дүгнэлтэд үндэслэн, Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулж, зөвшөөрлийн хамт Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд эргэн танилцуулж, батлуулахыг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч (Х.Нямбаатар)-д даалгасугай.

3. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Эдийн засаг, төсөв, хөрөнгө оруулалтын хороо (Ж.Сандагсүрэн)-д даалгасугай.

ДАРГА

А.БАЯР

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ЗӨВЛӨЛИЙН ХУРЛЫН ТЭМДЭГЛЭЛ

Нийслэлийн Засаг даргын Зөвлөлийн 2025 оны 11 сарын 20-ны өдрийн ...
дугаар хуралдааны тэмдэглэлд:

“...ХЭЛЭЛЦСЭН нь:

“Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргахыг
дэмжих тухай” Нийслэлийн иргэдийн
Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төслийн
талаар

~~“Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын
тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Монгол
Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 13 дугаар зүйл,
Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2, 28¹ дүгээр зүйлийн
28¹ 6.5-д заасныг тус тус үндэслэн Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргах тухай
тогтоолын төслийг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, хөрөнгө
оруулалтын газрын дарга Л.Эрдэнэбадрах танилцуулав.~~

✓ ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь:

Нийслэл хотод хэрэгжүүлэх шаардлагатай төсөл, арга хэмжээг санхүүжүүлэх
зорилгоор 2026 онд ~~гаргах~~ 275.0 тэрбум төгрөгийн дотоод үнэт цаас гаргахыг
дэмжих тогтоолыг Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдаанаар
хэлэлцүүлж, шийдвэрлүүлэхээр өргөн мэдүүлэхийг Нийслэлийн Засаг даргын
Тамгын газрын Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын дарга Л.Эрдэнэбадрахад
даалгав.” гэжээ

Н төслийн

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР

Бэлтгэл Хангай

*1 дүгээр
орлогч*

ТАНИЛЦУУЛГА

Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргах
Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн
Хурлын тогтоолын төслийн талаар

Нэг.Тогтоолын төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6, 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 13 дугаар зүйл, Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2, 28¹ дүгээр зүйлийн 28¹.6.5-дахь заалтыг тус тус үндэслэн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төслийг боловсруулсан.

1.2.Практик шаардлага

Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 62 дугаар тогтоолоор Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа ТЭЦ-II, ТЭЦ-III, ТЭЦ-IV дулааны цахилгаан станц, Амгалан, Сэлбэ, Налайх дулааны станцаас бусад иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглож, сайжруулсан шахмал түлш, мидлинг (эрчим хүчний баяжуулсан нүүрс) хэрэглэхийг зөвшөөрсөн. Агаарын тухай хуулийн дагуу нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг тогтоож, бүсэд мөрдөх журмыг батлан хэрэгжүүлж байгаа боловч нийслэлийн агаар, орчны бохирдол төдийлөн буурахгүй байна.

Иймээс Дулааны тавдугаар цахилгаан станц (ДЦС-5)-ын төсөл нь Улаанбаатар хотын цахилгаан, дулааны хангамжийг сайжруулж, өсөн нэмэгдэж буй эрчим хүчний хэрэгцээг хангах, агаарын бохирдлыг бууруулахад хувь нэмэр оруулахын зэрэгцээ эрчим хүчний хараат байдлыг багасгаж, үндэсний эрчим хүчний системийн найдвартай ажиллагааг хангах, эрчим хүчний салбарт шинэ, өндөр бүтээмжтэй технологи нэвтрүүлэхэд чухал үүрэг гүйцэтгэх юм.

Хоёр.Тогтоолын төслийн бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

“Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргахыг дэмжих тухай” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төсөл нь 3 заалттай.

Тогтоолын 1 дэх заалтаар Нийслэлийн 2026 онд гаргах 275.0 тэрбум төгрөгийн үнэт цаасыг дотоодын зах зээлд гаргаж арилжаалахыг дэмжих,

Тогтоолын 2 дахь заалтаар Нийслэлийн дотоод үнэт цаасаар арилжсан мөнгөн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналыг холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн Төрийн захиргааны төв байгууллагын дүгнэлтэд үндэслэн, Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулж, зөвшөөрлийн хамт Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч Х.Нямбаатарт даалгах,

Тогтоолын 3 дахь заалтаар Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг даалгах тухай тусгалаа.

Гурав.Тогтоолын төсөл батлагдсаны дараа үүсч болох нийгэм, эдийн засгийн үр дагавар

Монгол Улсын эдийн засаг сүүлийн жилүүдэд уул уурхайн салбарын өсөлтөд тулгуурлан хөгжиж байгаа боловч эрчим хүчний хүртээмж, тогтвортой байдал нь эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих, тогтвортой хөгжлийг хангах гол хүчин зүйлсийн нэг

хэвээр байна.

Монгол Улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2024 оны эхний улирлын байдлаар 16.5 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 2.7 (19.4%) их наяд төгрөгөөр өссөн байна. Эдийн засаг 2023 онд 7.2 хувиар, 2024 оны эхний хагаст өмнөх оны мөн үеэс 5.7 хувиар өссөн¹. Эдийн засгийн өсөлтийн гол хөшүүрэг нь уул уурхай, хөдөө аж ахуй, үйлчилгээний салбарууд бөгөөд эдгээр салбарын үйл ажиллагаанд эрчим хүчний хүртээмж, найдвартай байдал чухал үүрэг гүйцэтгэж байна. Эрчим хүчний хангамжийг сайжруулах нь аж үйлдвэрийн салбарын хөгжлийг дэмжих, улмаар эдийн засгийн өсөлтийг тогтвортой хадгалах нөхцөлийг бүрдүүлэх юм.

Эрчим хүчний салбарын ДНБ-д эзлэх хувь 3.8% байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт уул уурхайн болон аж үйлдвэрийн хөгжлийн явцад нэмэгдэх хандлагатай байна. Дулааны тавдугаар цахилгаан станц төслийн хэрэгжилт нь эрчим хүчний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, эрчим хүчний салбарын ДНБ-д эзлэх хувийг 1.5-2 нэгж хувиар өсгөх боломжтой. Үүний үр дүнд бусад салбаруудын өсөлтөд эерэг нөлөө үзүүлнэ.

Дулааны тавдугаар цахилгаан станц төслийн нийт хөрөнгө оруулалт 658.5 сая ам.доллар байх бөгөөд энэ нь Монгол Улсын нийт хөрөнгө оруулалтын 5 хувийг бүрдүүлэх томоохон төсөлд тооцогдож байна. Нийт хөрөнгө оруулалтын 80 хувь нь хувийн хэвшлийн түншлэгчийн хөрөнгө оруулалт, 20 хувь нь Нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалт байна. Нийслэл хариуцах хөрөнгө 131.7 сая ам.доллар байна. Уг төсөл нь барилга, эрчим хүч, уул уурхай, үйлдвэрлэлийн салбарт эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих, санхүүгийн урсгалыг нэмэгдүүлэх гол хүчин зүйл болох юм.

Дөрөв.Тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, цаашид холбогдуулан боловсруулах баримт бичгийн санал

“Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргахыг дэмжих тухай” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, холбогдох бусад тогтоол шийдвэрт нийцэж байгаа болно.

~~Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын зүгээс Өрийн удирдлагын тухай хуульд заасны дагуу нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргах бэлтгэл ажлыг хангаж холбогдох дээд шатны байгууллагуудад саналаа хүргүүдэн Монгол Улсын 2026 оны төсөвт тусгуулан зөвшөөрөл авсан.~~

Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргах урьдчилсан тооцоо:

Монгол банкны 2025 оны 3 дугаар улирлын байдлаар Монгол Улсын иргэдийн хугацаатай хадгаламжийн хэмжээ 15.2 их наяд төгрөгт хүрсэн ба хадгаламжийн хүү жилийн 12.5%-14%-тай байна.

Монголбанк 2024 оны 3 дугаар сард бодлогын хүүг 12% болгон нэмэгдүүлсэн нь хадгаламжийн хүүгийн өсөлтөд нөлөөлсөн.

Эндээс харахад Улаанбаатар хотын 275.0 тэрбум төгрөгийн бонд нь нийт иргэдийн хадгаламжийн 1.8%-тай тэнцэж байгаа бөгөөд бондын хүүг 12%-иас өндөр барих шаардлагатай байна.

Бондын хүү тогтоох үндэслэл:

Улаанбаатар хот нь 2024 онд нийт 2.5 их наяд төгрөгийн бонд гаргасан.

Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2026-2028 оны стратегийн баримт бичигт Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын үнэт цаасны нэрлэсэн үлдэгдлийн орлогод эзлэх хувийг 2026 онд 70% байхаар зааснаар 2026 оны өрийн хязгаарт багтах дүн 675.7 тэрбум төгрөг болж байна.

НИЙСЛЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨЛБӨРИЙН ТӨСӨӨЛӨЛ

№		/тэрбум төгрөг/						
		2024 он	2025 он	2026 он	2027 он	2028 он	2029 он	2030 он
1	Нийслэлийн төсвийн нийт орлого	3,043.1	4,264.6	4,383.0	4,531.0	4,601.6	5,009.9	5,460.2
2	Нийслэлийн үнэт цаас	2,508.4	2,508.4	2,392.4	2,232.7	74.6	0.0	
3	Эргэн төлөлт	171.7	392.8	508.8	2,471.4	199.5	196.6	103.1
3.1	Үнэт цаасны үндсэн төлбөр		116.0	159.7	2,158.1	74.6	74.6	
3.2	Үнэт цаасны хүүгийн төлбөр	33.4	188.7	225.0	200.2	9.2	3.9	
3.3	Дамжуулан зээлийн үндсэн төлбөр	107.7	53.4	73.9	76.1	79.4	73.0	84.0
3.4	Дамжуулан зээлийн хүүгийн төлбөр	27.2	18.6	26.4	13.2	12.6	21.4	19.1
3.5	Өрийн үйлчилгээний төлбөр	3.4	16.1	23.8	23.8	23.7	23.7	
ЗГ-ын өрийн удирдлагын 2026-2028 оны стратегийн баримт бичгийн шалгуур								
1	Нийслэлийн Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн	59,488.9	64,248.0	69,387.8	74,938.8	80,933.9	87,408.6	94,401.3
2	Аймаг, нийслэлийн гаргасан үнэт цаасны нэрлэсэн үлдэгдэл тухайн жилийн төсвийн орлогод эзлэх хувь	75.7%	75.2%	70%	60%	50%	50%	50%
3	Нийслэлийн үнэт цаасны орлогод эзлэх хувь	82.4	58.8	54.6	49.3	1.6	0.0	-
Өрийн хязгаарт багтах хөрөнгө			698.6	675.7	485.9	2,226.2	2,505.0	2,730.1

Арилжааны банкуудын иргэдийн зээлийн хүүний дундаж жилийн 17.5% орчим, аж ахуйн нэгжүүдийн зээлийн хүүний дундаж 16.2% орчим байна.

Засгийн газрын 2024 оны 201 дүгээр тогтоолоор батлагдсан нийслэлийн дотоод үнэт цаас нь 3 транчтай, 1-3 жилийн хугацаатай 12-14 хувийн хүүтэй гаргасан бөгөөд дээрх бондыг өмнө гаргасан бондын хүүтэй дүйцүүлэн, мөн Монгол банкны бодлогын хүү, иргэдийн хугацаатай хадгаламжийн хүүнээс 1-2 нэгжээр өндөр буюу 13%-15%-иар тогтоох саналтай байна.

Санал болгож буй бондын нөхцөл:

Бондын нөхцөл	Тайлбар
Дүн: 275.0 тэрбум төгрөг	Төсөл, арга хэмжээ
Жилийн хүү: 13%-15%	Өмнөх бондын хүү 12%-14% Төгрөгийн хадгаламжийн хүү дундаж 13.3 % Төв банкны үнэт цаасны хүү 12%
Хүү төлөх давтамж: Хагас жилээр	Зах зээл дэх бондуудын нийтлэг нөхцөл- Хотын өмнөх бондтой ижил
Хугацаа: 3 жил	Өмнөх бондтой ижил

ҮНЭТ ЦААСААР САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА:

Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 28¹ дүгээр зүйлийн 28^{1.3} дахь заалтад заасан дараах шаардлагыг хангасан төсөл, арга хэмжээг санхүүжүүлэх зохицуулалттай болно. Үүнд:

18.5.1. төсөвт тусгагдсан байх;

18.5.2. дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэлд нийцсэн байх;

18.5.3. хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт тусгасан байх;

18.5.4. тухайн төсөл, арга хэмжээний төрлөөс хамааран зураг төсөв, техник, эдийн засгийн үндэслэлийг хийж, баталгаажуулсан байх шаардлагатай.

ЦААШИД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД *(дүндэвэр)*

Өрийн удирдлагын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, журмын дагуу дотоод үнэт цаас гаргах үйл ажиллагаа хийгдэнэ.

1. Нийслэлийн дотоод үнэт цаас гаргах саналыг НИТХ-аар хэлэлцүүлэн дэмжсэн шийдвэр гаргуулах;

2. НИТХ-ын дэмжсэн саналыг үндэслэн санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хянан дотоод өрийн таазанд нийцсэн дүгнэлт гаргах;

3. Дүгнэлтийг үндэслэн Засгийн газар үнэт цаас гаргах зөвшөөрөл олгох;

4. Засгийн газрын зөвшөөрлийг үндэслэн дотоод үнэт цаас гаргах саналыг НИТХ-аар хэлэлцүүлж батлуулах;

5. Батлагдсан шийдвэр гарсан тохиолдолд Санхүүгийн зохицуулах хороонд дотоод үнэт цаасыг бүртгүүлэх;

6. Монголын Хөрөнгийн биржид цан цохиж дотоод үнэт цаас олон нийтэд санал болгох зэрэг үе шаттай алхмууд хийгдэнэ.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСАГ ЗАХИРГАА, НУТАГ ДЭВСГЭРИЙН НЭГЖ, ТҮҮНИЙ УДИРДЛАГЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ

15 дугаар зүйл. Нэгжийн эдийн засгийн үндсийг бүрдүүлэх төр, орон нутгийн үүрэг

15.1.6 хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төслийн саналыг хэлэлцэх, үнэт цаас гаргах асуудлыг аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал шийдвэрлэх.

47 дугаар зүйл. Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд асуудал оруулах эрх

47.1 дэх хэсэг. Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хороо, төлөөлөгч, тухайн нэгжийн Засаг дарга асуудал санаачлан Хуралд хэлэлцүүлэхээр оруулах эрхтэй.

48 дугаар зүйл. Хурлын шийдвэр

48.1.Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал хэлэлцсэн асуудлаар тогтоол гаргах бөгөөд түүнийг тухайн Хурлын хуралдаанд оролцсон төлөөлөгчдийн, баг, хорооны Хурлын хуралдаанд оролцсон иргэдийн олонхын саналаар батална.

МОНГОЛ УЛСЫН НИЙСЛЭЛ УЛААНБААТАР ХОТЫН ЭРХ ЗҮЙН БАЙДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ

13 дугаар зүйл. Нийслэлийн үнэт цаас

13.1.Нийслэл хуульд заасан нөхцөл, журмын дагуу үнэт цаас гаргаж болно.

13.2.Нийслэлийн үнэт цаас гаргах асуудлыг Өрийн удирдлагын тухай хууль болон холбогдох бусад хуулиар зохицуулна.

ӨРИЙН УДИРДЛАГЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ

10 дугаар зүйл. Аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргын бүрэн эрх

10.1.Аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал өрийн удирдлагын талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

10.1.2.орон нутгийн хэмжээнд зээллэгийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний саналыг Засаг даргын өргөн мэдүүлснээр хэлэлцэн батлах;

10.1.4 дэх заалт. Орон нутгийн өр үүсгэх Засаг даргын саналыг хэлэлцэх, Засгийн газрын зөвшөөрөлд үндэслэн орон нутгийн зээллэг хийх шийдвэр гаргах;

28¹ дүгээр зүйл. Аймаг, нийслэл үнэт цаас гаргах

28¹.6.Аймаг, нийслэлийн үнэт цаас гаргахад энэ хуулийн 19.1-д заасныг удирдлага болгох бөгөөд дараах шаардлагыг бүрэн хангасан байна:

28¹.6.5.иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас аймаг, нийслэлийн үнэт цаас гаргах тухай Засаг даргын саналыг дэмжсэн байх;